

Mari-Leena Talvitie kok ym.

Kirjallinen kysymys jätteiden kuljetuksen kaksoisjärjestelmästä

Eduskunnan puhemiehelle

EU:n jättesäädöspaketin toimeenpanon eräpäivä lähenee. Tavoitteena on, että yhdyskuntajättees-
tä kierrätettäisiin vähintään 55 prosenttia vuoteen 2025 mennessä. Vuoteen 2030 mennessä tavoite
nousee 60 prosenttiin, ja vuonna 2035 yhdyskuntajätteestä tulee kierrättää jo 65 prosenttia.
Suomen nykyinen kierrätysaste on 41 prosenttia.

Hallitus esittää Suomen mielellään ympäristöasioiden mallimaana. Silti kierrätystavoitteita ei ole
edistetty aikataulussa. Julkisuudessa on esitetty tietoa siitä, että hallituksen sisäiset riiteltyt olisi-
vat hidastaneet uudistusta. Saatamme joutua EU:n rikkomusmenettelyyn, jos emme pysy aikatau-
lussa. Lain uudistamista pohtinut työryhmä sai työnsä valmiiksi jo syyskuussa.

Jätelain uudistamisesityksen oli määrä saapua eduskunnalle ja ympäristövaliokunnalle heti alku-
vuodesta. Myös muutosehdotusten oli määrä avautua lausuntokierrokselle jo alun perin joulu-
kuussa. Nyt lainsäädäntösuunnitelmasta käy ilmi, että esitys saapuneen eduskunnalle vasta kesä-
kuussa. Lausuntokierroksestakaan ei ole vielä tietoa. Suomella pitäisi olla jo voimassa uudet kier-
rätys- ja jäteikäytännöt 5. heinäkuuta lähtien.

On kuulunut myös arvioita, joiden mukaan hallituksen pöydällä on tällä hetkellä malli, joka hei-
kentäisi yrittäjyyttä, asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja kunnallista päätöksentekoa. Työryh-
mä esitti mietinnössään, että asumisessa syntyvän kiinteän jätteen (pakkausjätteet, biojäte, seka-
jäte) kuljetukset siirrettäisiin koko maassa kunnan järjestettäväksi. Kyseessä olisi siis nykyisen
rinnakkaisjärjestelmän lakkauttaminen, jonka jälkeen kunta ei pystyisi enää valitsemaan, kum-
paa kuljetusjärjestelmää sen alueella noudatetaan.

Lakiuudistus tarkoittaisi siis suoraan, että yksityisiltä kuljetusyrittäjiltä katoaisivat asiakkaat ja
työt. Kuljetukset kunnallistettaisiin täysimääräisesti, mikä olisi yksi askel taaksepäin yrittäjä-
myönteisyydessä. Esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa toimi 18 kuljetusyritystä jä-
tealalla ennen kuljetusten kunnallistamista, mutta tällä hetkellä niitä on neljä.

Kiinteistönhaltijan tilaamat jätekuljetukset ovat asiakaslähtöinen ja joustava tapa jätehuollon to-
teuttamiseksi. Alan palvelut ovat kehittyneet ja monipuolistuneet. Suora yritysten välinen kilpai-
lu on kuluttajien näkökulmasta paras vaihtoehto.

Kuljetusjärjestelmällä ei ole osoitettu olevan merkitystä kierrätysasteen kannalta. Sillä ei ole mer-
kitystä, minkä tahon omistama auto kuljettaa jätteet käsiteltäviksi. Olennaisempaa on kiinnittää

Kirjallinen kysymys KK 87/2020 vp

huomiota siihen, miten asukkaat ja työntekijät lajittelevat jätteet. Näihin tapoihin voidaan puolestaan vaikuttaa kunnallisilla jätehuoltomääräyksillä sekä lajittelu- ja erilliskeräysmääräyksillä.

Hallituksen kaavailema esitys jätelaista kaventaisi kuntien päätösvaltaa. Säilyttämällä kuntien päätösvalta antaisimme kunnille mahdollisuuden edistää kilpailua alueellaan ja samalla vaikuttaa myönteisesti yrittäjyyteen kunnassa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo uudistaa jätelainsäädäntöä kevään määräaikaan mennessä,

aikooko hallitus mahdollistaa jatkossakin kiinteistönhaltijan tilaamat jätehuoltokuljetukset ja

aikooko hallitus kaventaa kuntien päätösvaltaa ja sitä, että kunnilla on mahdollisuus valita, kumpaa kuljetusjärjestelmää kunnassa käytetään?

Helsingissä 21.2.2020

Mari-Leena Talvitie kok

Saara-Sofia Sirén kok

Sari Multala kok

Mia Laiho kok

Ruut Sjöblom kok

Janne Heikkinen kok

Matias Marttinen kok

Marko Kilpi kok

Heikki Autto kok